

**МІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

**Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан педагогічного факультету

Оксана КОНДУР

«26» березня 2025 року

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ
ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ**

Педагогіка дошкільна та психологія дітей раннього і дошкільного віку
Фахові методики дошкільної освіти

Галузь знань A Освіта

Спеціальність A2 Дошкільна освіта

Освітня програма Дошкільна освіта

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Форма навчання денна і заочна (термін навчання 3 роки 10 місяців)

Затверджено на засіданні кафедри
теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти
Протокол № 12 від 26.03 2025 р.

Завідувач Людмила МАЦУК

Івано-Франківськ - 2025

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО КОМПЛЕКСНОГО ЕКЗАМЕНУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ 3

1.ЗРАЗОК ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ З ПЕДАГОГІКИ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПСИХОЛОГІЇ ДІТЕЙ РАННЬОГО І ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	3
2. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З ФАХОВИХ МЕТОДИК ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ А2 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА.....	5
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ДО САМОПІДГОТОВКИ	12

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО КОМПЛЕКСНОГО ЕКЗАМЕНУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1.ЗРАЗОК ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ З ПЕДАГОГІКИ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПСИХОЛОГІЇ ДІТЕЙ РАНЬОГО І ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Педагогіка дошкільна

1. Ф.Фребель свій заклад для виховання дітей назвав

материнська школа
мала школа
дитячий садок
лісова школа

2. У чинних програмах ЗДО економічне виховання трактують спільно з:

фізичним
трудовим і моральним
трудовим і фізичним
фізичним і моральним

3. Найефективніша форма роботи з батьками – це:

колективна
індивідуальна
наочно-інформаційна
раціональне поєднання різних форм роботи

4. На навчання дітей впливає така діяльність:

предметна і зображувальна
конструктивна і ігрова
предметна, ігрова, зображувальна, конструктивна
немає жодної правильної відповіді

5. Який документ фіксує систему освітньої діяльності ЗДО, що планується на певний термін :

облік
план роботи
протокол
методичні рекомендації

Психологія дітей раннього і дошкільного віку

1. Уява дітей виконує такі функції:

емоційно-цілісну та розвивальну
креативну і пізнавальну
пізнавально-інтелектуальну та афективно-захисну
репродуктивну та творчу

2. До якої групи методів належить аналіз продуктів дитячої діяльності?

емпіричної
експериментальної
психодіагностичної
соціометричної

3. Якісні новоутворення психіки є критерієм вікової періодизації:

З. Фрейда
К.Роджерса
Е.Еріксона
В.Штерна

4. У яких за віком дошкільників уява потребує опори на предметні дії?

молодших
середніх
старших
передшкільних

5. У молодшому дошкільному віці єдиною формою роботи пам'яті є:

мимовільне запам'ятовування і відтворення
поняттєве запам'ятовування
довільне запам'ятовування
цілісне запам'ятовування

2. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З ФАХОВИХ МЕТОДИК ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ А2 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Програмові вимоги до курсу «Основи природознавства з методикою»

1. Розміщення і обладнання кутка природи в ЗДО. Постійні та тимчасові мешканці кутка природи. Влаштування акваріума та догляд за його мешканцями.
2. Планування ділянки ЗДО та вимоги до її озеленення. Городини, квітники та плодовий сад на ділянці закладу дошкільної освіти. Утримання дрібних свійських тварин, птахів на ділянці ЗДО.
3. Наочні методи ознайомлення дітей різних вікових груп з природою у ЗДО. Спостереження як основний метод ознайомлення дітей дошкільного віку з природою. Види спостережень у природі.
4. Форми організації роботи з ознайомлення дітей з природою у різних вікових групах ЗДО.
5. Праця в природі як практичний метод ознайомлення дітей різного дошкільного віку з природою. Види та форми організації праці в природі у сучасних ЗДО. Педагогічні та гігієнічні вимоги до організації праці дошкільників у природі.
6. Планування роботи у ЗДО з ознайомлення дітей з природою. Види та структура планів, вимоги до них.
7. Засоби фіксації знань дітей дошкільного віку про природу рідного краю.
8. Методика використання словесних методів в ознайомленні дітей різних вікових груп з природою (розповіді, бесіди, використання природничої літератури).
9. Методика використання ілюстративного матеріалу, моделей та інноваційних засобів навчання для ознайомлення дітей різного дошкільного віку з природою
10. Методика проведення екскурсій в різних вікових групах ЗДО. Вимоги до організації та проведення екскурсій.
11. Методика проведення повсякденних і цільових прогулянок у різних вікових групах ЗДО. Вимоги до організації та проведення прогулянок.
12. Методика проведення занять з ознайомлення дітей з природою у різних вікових групах ЗДО. Вимоги до організації та проведення занять.

- 13.Методика організації пошуково-дослідної діяльності з дітьми різних вікових груп ЗДО. Вимоги до організації та проведення дослідів з об'єктами та явищами природи.
14. Методика проведення свят і розваг природничого змісту в різних вікових групах ЗДО.
15. Скласти план-конспект природничої екскурсії для дітей старшої групи ЗДО.
- 16.Скласти фрагмент повсякденної прогулянки для дітей раннього або дошкільного віку (вікова група за вибором студента).
17. Скласти план-конспект заняття з методики ознайомлення дітей з природою для молодшої групи ЗДО.
- 18.Скласти план-конспект заняття з методики ознайомлення дітей з природою для середньої групи ЗДО.
- 19.Скласти план-конспект заняття з методики ознайомлення дітей з природою для старшої групи ЗДО.
20. Скласти план-конспект свята чи розваги природничого змісту (вікова група за вибором студента).

Програмові вимоги до курсу «Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень»

- 1.Зміст поняття «величина». Особливості формування у дітей раннього та дошкільного віку поняття «величина».
- 2.Поняття про простір і просторові орієнтації. Особливості сприймання простору дітьми раннього та дошкільного віку.
- 3.Поняття про множину. Особливості сприймання й відтворення множин дітьми раннього та дошкільного віку.
- 4.Поняття про форму предметів. Особливості сприймання дітьми раннього та дошкільного віку форми предметів і геометричних фігур.
- 5.Методика формування уявлень дітей дошкільного віку про натуральний ряд чисел під час лічильної діяльності.
- 6.Методика навчання дітей старшого дошкільного віку складати й розв'язувати прості арифметичні задачі.
- 7.Методика впровадження інноваційних методів навчання на заняттях з логіко-математичного розвитку

- 8.Формування поняття про число та лічбу у дітей дошкільного віку. Порядкова, кількісна та зворотня лічба.
- 9.Основи економічної культури дітей в ЗДО. Міжнародна програма «Афлатун».
- 10.Методика формування фінансової грамотності дітей дошкільного віку в ЗДО.
- 11.Методика формування часових понять у дітей раннього та дошкільного віку ЗДО.
- 12.Скласти план-конспект заняття з ознайомлення дітей дошкільного віку з числом і цифрою 3.
- 13.Скласти бесіду для ознайомлення дітей дошкільного віку з частинами доби.
- 14.Скласти бесіду з ознайомлення дітей раннього (дошкільного) віку з просторовими відношеннями: вперед-назад, вгору-вниз, праворуч, ліворуч.
- 15.Скласти план-конспект заняття з ознайомлення дітей дошкільного віку з трикутником.
16. Використання сучасних методів у процесі проведення занять з ФЕМУ у дітей дошкільного віку.
17. Актуальні проблеми STREAM орієнтованого підходу до навчання дітей різного дошкільного віку.
18. Методика формування часових уявлень у дошкільників (доба, дні тижня). Ознайомлення з годинником.
19. Скласти фрагмент заняття за методикою формування у дошкільників уявлень про вимірювання довжини.
20. Теоретичні основи розвитку математичної науки для дітей дошкільного віку. Зв'язок ТМФЕМУ з іншими науками

**Програмові вимоги до курсу «Основи образотворчого мистецтва
з методикою керівництва зображувальною діяльністю дітей»**

- 1.Форми навчання дітей образотворчій діяльності в різних вікових групах закладів дошкільної освіти.
- 2.Аплікація як вид образотворчої діяльності дітей різних вікових груп у закладах дошкільної освіти.
- 3.Методи і прийоми навчання дітей образотворчої діяльності в ЗДО.
- 4.Ліплення як вид образотворчої діяльності дітей у різних вікових групах ЗДО.

- 5.Конструювання як вид образотворчої діяльності дітей у різних вікових групах ЗДО.
- 6.Малювання як вид образотворчої діяльності дітей у різних вікових групах ЗДО.
- 7.Методика навчання дітей декоративного малювання в ЗДО в різних вікових групах.
- 8.Методика навчання дітей декоративного ліплення в різних вікових групах ЗДО.
- 9.Декоративна діяльність як засіб особистісного розвитку дитини дошкільного віку.
- 10.Скласти план-конспект інтегрованого заняття з аплікації для дітей старшої групи ЗДО
- 11.Скласти план-конспект заняття з предметного ліплення для дітей середньої групи ЗДО.
- 12.Скласти план-конспект заняття з декоративного ліплення для дітей старшої групи ЗДО
- 13.Скласти план-конспект заняття з предметного малювання для дітей середньої групи ЗДО.
- 14.Скласти план-конспект заняття з декоративного малювання для дітей старшої групи ЗДО.
- 15.Скласти план-конспект комбінованого заняття з малювання для дітей молодшої групи ЗДО.

Програмові вимоги до курсу «Дошкільна лінгводидактика»

- 1.Теоретичні та наукові основи дошкільної лінгводидактики. Завдання та зміст розвитку мовлення дітей дошкільного віку.
- 2.Методи, прийоми та засоби навчання дітей рідної мови в різних вікових групах ЗДО.
- 3.Поняття звукової культури мовлення. Передумови виховання звукової культури мовлення. Закономірності засвоєння звука дитиною. Особливості звуковимови дітей дошкільного віку. Види та типи занять з виховання звукової культури мови.
- 4.Закономірності становлення слова у дітей різного дошкільного віку. Ступені узагальнення слів за значенням. Засвоєння дітьми прямого і переносного значення слів. Принципи словникової роботи.

- 5.Становлення граматичної будови мови дітей різного дошкільного віку. Типові помилки у мовленні дошкільників та їх причини. Дитяче словотворення.
- 6.Поняття зв'язного мовлення і розвитку мовних функцій. Загальна характеристика діалогічного та монологічного мовлення дітей різного дошкільного віку.
7. Форми організації роботи з мовленнєвої діяльності в ЗДО з дітьми різних вікових груп.
- 8.Методика та організація проведення мовленнєвих занять в дошкільних групах ЗДО.
- 9.Методика заучування поетичних творів з дітьми різних вікових груп ЗДО. Структура занять та використання методичних прийомів під час навчання дітей заучування віршів напам'ять.
10. Методика організації мовленнєвої діяльності дітей різного віку. Особливості проведення мовленнєвих занять.
- 11.Методика проведення бесід з розвитку рідної мови в різних вікових групах ЗДО.
- 12.Методика роботи з прозовими творами з дітьми дошкільного віку ЗДО.
- 13.Методика організації кутків книги в різних вікових групах ЗДО.
- 14.Методика навчання дітей дошкільного віку елементів грамоти в ЗДО.
- 15.Скласти план-конспект тематичного заняття з мовленнєвого спілкування для дітей старшої групи ЗДО.
- 16.Скласти план-конспект комплексного заняття з мовленнєвого спілкування для дітей середньої групи ЗДО.
- 17.Скласти план-конспект комбінованого заняття з мовленнєвого спілкування для дітей молодшої групи ЗДО.
- 18.Скласти план-конспект заняття з художньої літератури для дітей старшої групи ЗДО.
- 19.Скласти план-конспект мовленнєвого заняття для дітей раннього віку.
- 20.Скласти план-конспект літературного ранку для дітей старшого дошкільного віку.

Програмові вимоги до курсу «Методика проведення занять з народознавства»

1. Використання малих жанрів українського фольклору в роботі з дітьми дошкільного віку в різних вікових групах ЗДО.
2. Характеристика українських народних рухливих ігор для роботи з дітьми старшого дошкільного віку ЗДО.
3. Використання української народної іграшки у різних видах діяльності з дітьми дошкільного віку всіх вікових груп ЗДО.
4. Використання українських народних казок в роботі з дітьми дошкільного віку в різних вікових групах ЗДО.
5. Колядки, щедрівки, їх особливості та методика використання в освітньому процесі ЗДО.
6. Методика ознайомлення з рідним краєм дітей різних вікових груп ЗДО.
7. Методика організації національних свят та проведення обрядів весняно-літнього циклу з дітьми старшого дошкільного віку ЗДО.
8. Методика ознайомлення дітей середнього і старшого дошкільного віку з народною метеорологією.
9. Методика ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з державними символами України.
10. Методика ознайомлення дітей дошкільного віку з народними промислами України (за регіональним принципом).
11. Методика ознайомлення дітей дошкільного віку з українським національним одягом і взуттям.
12. Методика ознайомлення дітей дошкільного віку з українською національною кухнею.
13. Скоромовки, методика їх заучування і використання у роботі з дітьми дошкільного віку.
14. Методика ознайомлення дітей дошкільного віку з народними оберегами України.
15. Методика ознайомлення дітей різних вікових груп з родоводом та сімейними стосунками.
16. Скласти план-конспект заняття з ознайомлення дітей молодшої групи ЗДО з українським національним одягом (за регіональним принципом).
17. Скласти план-конспект заняття з ознайомлення із українською оселею (за регіональним принципом) для дітей середньої групи ЗДО.

18. Скласти план-конспект заняття з ознайомлення дітей старшого дошкільного віку із українськими національними стравами (за регіональним та обрядовим принципами).
19. Скласти план-сценарій дозвілля (свята) для дітей старшого дошкільного віку на тему «Стежками козацької слави».
20. Скласти план-конспект заняття для роботи з дітьми старшого дошкільного віку з використанням українських народних казок.

Програмові вимоги до курсу «Теорія та методика фізичного виховання та валеологічної освіти»

1. Заняття з фізичної культури – основна форма організації фізичного виховання та валеологічної освіти дітей різних вікових груп ЗДО. Використання новітніх технологій у проведенні занять з фізичної культури в закладах дошкільної освіти.
2. Методика проведення ранкової гімнастики в різних вікових групах ЗДО.
3. Особливості проведення фізкультхвилинок в різних вікових групах ЗДО.
4. Методика проведення рухливих ігор в різних вікових групах ЗДО.
5. Методика проведення спортивних ігор у різних вікових групах ЗДО.
6. Скласти план-конспект заняття з фізичної культури для дітей раннього віку.
7. Скласти комплекс вправ ранкової гімнастики для дітей раннього віку.
8. Скласти комплекс вправ ранкової гімнастики для дітей старшого дошкільного віку.
9. Скласти план-конспект рухливої гри для дітей середнього дошкільного віку.
10. Методика проведення ранкової гімнастики в різних вікових групах ЗДО.
11. Методика організації та проведення з дітьми різних вікових груп Дня здоров'я в ЗДО.
12. Методика проведення пальчикової гімнастики в різних вікових групах.
13. Методика проведення гімнастики після денного сну у різних вікових групах.
14. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня та методика їх проведення.
15. Дитячий туризм як форма оздоровчо-рекреаційної роботи з дошкільниками.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ДО САМОПІДГОТОВКИ

Педагогіка дошкільна

1. Актуальні проблеми дошкільної педагогіки: навч.-метод. посіб. для студ. спец. «Дошкільна освіта» / уклад. О. М. Мельникова. Умань: АЛМІ, 2018. 250 с.
2. Базовий компонент дошкільної освіти (державний стандарт дошкільної освіти): нова редакція / наук. кер. Т.О. Піроженко; авт. кол.: О.М. Байєр, О.К. Безсонова, Н.В. Гавриш та ін. Київ, 2021. 37 с. URL : [Базовий компонент дошкільної освіти в Україні | Міністерство освіти і науки України \(mon.gov.ua\)](https://mon.gov.ua)
3. Гордійчук М. С., Бабюк Т. Й. Дошкільна педагогіка і наступність роботи закладу дошкільної освіти та початкової школи : навч.-метод. посібник /авт.-упор. М. С. Гордійчук, Т. Й. Бабюк. Київ : Міленіум, 2019. 164 с.
4. Закон України "про дошкільну освіту"
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text>
5. Лисенко Н. В. Педагогіка українського дошкільця [Текст] : у 3-х частинах : навчальний посібник. Ч. 2 / Н. В. Лисенко, Н. Р. Кирста. Рек. МОН. К. : Слово, 2021. 360 с.
6. Лисенко Н. В. Педагогіка українського дошкільця [Текст]: навч.посібник: у 3-х ч. Ч. 3 / Н. В. Лисенко, Н. Кирста, Н. Лазарович. К. : Слово, 2021. 376с.
7. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка. Київ : Академія, 2018. 408 с.
8. Програма розвитку дитини дошкільного віку “Українське дошкільця” / О. І. Білан. Вид. 2-ге, зі зм. і доп. Тернопіль : Мандрівець, 2022. 216 с.
9. Професійний стандарт “Вихователь закладу дошкільної освіти”.МОіН України 19.Х.2021. 28с.
- 10.Професійний стандарт “Керівник (директор) закладу дошкільної освіти”. МОіН України.28.09.2021р. 24с.
- 11.Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 012 — Дошкільна освіта галузі знань 01 — Освіта / Педагогіка для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти/під.кер А.Богуш. Київ, 2019. 20 с.

12. Федорова М.А., Максимова О.О., Сорочинська О.А. Дошкільна педагогіка: навч.-метод. пос. Частина 1. Житорир : ЖДУ, 2024. 80 с.
13. Чепіль М., Дудник Н. Педагогіка Марії Монтессорі, Київ, Слово, 2017. 217с.
14. Я у світі: програма розвитку дитини від народження до шести років (нова редакція). Аксьонова О., Аніщук А., Артемова Л. та ін. Наук.кер О.Кононко. Київ, МЦФЕР, 2019. 488с.

Додаткова:

1. Валентьєва Т.І. Педагогіка дошкільна: практичний курс. Навчальний посібник / Т.І. Валентьєва, Т.М. Богдан. Чернігів, 2017. 92 с
2. Загородня Л. П. Фізичне виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Суми : Університетська книга. 2018. 272 с.
3. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку / Національна академія педагогічних наук України. Київ : ФОП Ференець В.Б., 2020. 44 с
4. Лохвицька Л. Калейдоскоп моральності для дошкільнят: розвивально-виховний контент: Навчально-методичний посібник із морального виховання дітей. Тернопіль : Мандрівець, 2020. 208 с.
5. Лохвицька Л. В. Програма з морального виховання дітей дошкільного віку “Скарбниця моралі” / Л. В. Лохвицька. Тернопіль : Мандрівець, 2020. 96с.
6. Лохвицька Л. Дошкільна освіта: історія і сьогодення. Довідник. Мандрівець, 2022. 208 с.
7. Мельникова О.М. Спеціальна дошкільна педагогіка : навч.-метод. посіб. / уклад. О. М. Мельникова. Умань : Візаві, 2018. 216 с.
8. Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ: збірник наукових праць. Вип. 2 (24). Рівне: РВЦ МЕРУ імені акад. С. Дем'янчука. 2020. 105 с.

Психологія дітей раннього і дошкільного віку

1. Гоян І. М. Методи діагностики психічного розвитку дітей: навч. посібник. Ів.-Франківськ: Симфонія форте, 2015. 652 с.
2. Дем'яненко, А. Б. Роль батька в психічному розвитку дитини. Практична психологія. К.: ЦУЛ, 2018. 112 с.
3. Дитина у сучасному соціопросторі: навч. посібник. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2021. 272 с.
4. Дуткевич Т. В. Дитяча розвивально-корекційна психологія. К.: ЦУЛ, 2016. 304 с.
5. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія: Практикум. Київ: КНТ. 2019. 204 с.
6. Заброцький М. М. Основи вікової психології. Тернопіль: Богдан, 2021. 112 с.
7. Калічак Ю.Л., Кирста Н.Р. Психодіагностичний супровід розвитку дитини в умовах ЗДО: практикум. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2019. 60 с.
8. Карпенко Н. В. Діагностика психічного розвитку дитини в роботі педагога (вчителя, вихователя): навч. посібник. К.: Каравела, 2015. 248 с.
9. Лисенко Н.В., Кирста Н.Р., Педагогіка українського дошкілля: У 2 ч.: Навчальний посібник. / За ред. Н.В.Лисенко. К.: Видавничий дім «Слово», 2021. Ч. 2. 356 с.
10. Лисенко Н.В., Кирста Н.Р., Лазарович Н.Б. Педагогіка українського дошкілля: У 3 ч.: Навчальний посібник. / За ред. Н.В.Лисенко. К.: Видавничий дім «Слово», 2021. Ч. 3. 373 с.
11. Максименко Д. С. Мовленнєвий і психічний розвиток дітей раннього віку: практична психологія. К. : ЦУЛ, 2018. 192 с.
12. Максименко Д. С. Ігри та ігрові завдання для дітей раннього віку з обмеженими можливостями здоров'я: практична психологія. К.: ЦУЛ, 2018. 120 с.
13. Марчій-Дмитраш Т.М., Кирста Н.Р., Матішак М.В. Psychological and pedagogical basics of forming the communicative culture of future educators of ire:

an interdisciplinary approach. Гірська школа Українських Карпат. Випуск 26 (2022). С.80-85 (0,75 др.арк).

<https://journals.pnu.edu.ua/index.php/msuc/article/view/6594>

14. Павелків, Р. В. Цигипало О. П. Дитяча психологія: підручник. К.: Академвидав, 2015. 400 с.
15. Пихтіна Н. П., Пісоцький О. П. Дитяча психологія : курс лекцій. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 169 с.
16. Рекреаційна психологія дитинства: теорія і практика. К.: ЦУЛ, 2017. 320 с.
17. Тітов І. Г. Особистісне становлення дитини: суб'єктний вимір. К.: Академія, 2015. 152 с.
18. N. Kyrsta, I. Skomorovska. Organizational and methodological aspects of the centers of personal development of children in the system of preschool education Гірська школа Українських Карпат. Наукове фахове видання з педагогічних наук. № 26. 2022. С.23-28 (0,75 др.арк).
<https://journals.pnu.edu.ua/index.php/msuc/article/view/6568>

Дошкільна лінгводидактика

1. Білан О. І. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / за заг. ред. О. В. Низковської. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 256 с.
2. Богуш А. М. Дитина в мовленнєвому середовищі: навчально-методичний посібник. К.: Слово, 2020. 160 с.
3. Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах: підручник / А.М. Богуш, Н.В.Гавриш; заред. А.М. Богуш. Вид. 2-ге, доповнене. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2015. 704 с.
4. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Методика розвитку мовлення і навчання рідної мови. К.: Літера ЛТД, 2022. 320 с.
5. Богуш А., Маліновська Н. Методика розвитку мовлення і навчання рідної мови дітей раннього і дошкільного віку. Підручник. Київ : Слово, 2022. 344с.

6. Гавриш Н. В. Мовленнєва компетентність дитини дошкільного віку: теорія і практика. Харків: Ранок, 2020. 276 с.
7. Гавриш Н. В. Мовлення дитини: від слова до тексту. Київ: Літера ЛТД, 2022. 224 с.
8. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років /наук. кер. проекту В.О.Огнев'юк; авт. кол.: Г.В.Беленька, О.Л. Богініч, Н.І. БогданецьБілоskalенко [та ін.]; наук. ред.:Г.В.Беленька, М.А.Машовець; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б.Грінченка. Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2016. 304с.
9. Дитина в дошкільні роки: комплексна освітня програма / автор. колектив; наук. керівник К. Л. Крутій. Запоріжжя: ТОВ "ЛПС" ЛТД, 2016. 160с.
- 10.Єфименко Т. І. Художньо-мовленнєва діяльність у ЗДО: технології розвитку. К.: Освіта України, 2020. 188 с.
- 11.Калініна Л. М. Методика розвитку мовлення дошкільників. Харків: Основа, 2020. 144 с.
- 12.Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від двох до семи років «Дитина» / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк ; наук. ред.: Г.В. Беленька та ін. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 352 с.
- 13.Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / Н.В. Гавриш, Т.В. Панасюк, Т.О. Піроженко, О.С. Рогозянський, О.Ю. Хартман, А.С. Шевчук. За заг. наук. ред. Т.О. Піроженко. К.: Українська академія дитинства, 2017. 80 с.
- 14.Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція). У 2 ч. Ч. І. Від народження до трьох років / О. П. Аксьонова, А. М. Аніщук, Л. В. Артемова [та ін.]; наук. кер. О. Л. Кононко. Київ: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2015. 204 с.
- 15.Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція). У 2 ч. Ч. ІІ. Від трьох до шести (семи) років / Аксьонова О. П., Аніщук А. М., Артемова Л. В. [та ін.]; наук. кер. О. Л. Кононко. Київ: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2015. 452 с.

16. Я у Світі. Програма розвитку дитини від народження до шести років / О. П. Аксьонова та ін. ; наук. кер. О. Л. Кононко. Київ : ТОВ «МЦФЕРУкраїна, 2019. 488 с.

Додаткова

17. Бондаренко С. І. Театралізована діяльність у системі художньо-естетичного виховання дошкільників // *Педагогічні науки*. 2019. № 74. С. 34–39.

18. Бортовська А. В. Особливості становлення діалогічної компетентності та її завдання формування в дошкільному віці. *Тенденції розвитку психології та педагогіки: матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (м. Київ, Україна, 6–7 листопада 2020 року). Київ: ГО. Київська наукова організація педагогіки та психології», 2020. Ч. 2. 144 с.

19. Корольова О. А. Ігрова діяльність як умова мовленнєвого розвитку// *Дошкільне виховання*. 2020. № 9. С. 11–15.

20. Кравченко Т. О. Драматизація як засіб формування культури мовлення дітей. Миколаїв: Іліон, 2018. 112 с.

21. Кузенко О., Мацук Л., Адамів М. Підготовка майбутніх фахівців професійного типу «людина-людина» до міжособового спілкування засобами українського мовного етикету// *Освітні обрії*. Том 51. № 2. 2020. С. С.52-68.

22. Курило О. В. Мовленнєва творчість дітей. К.: Генеза, 2015. 200с.

23. Ладивір Г. І. Мовленнєвий розвиток дітей дошкільного віку: теорія і практика. Хмельницький, 2020. 128 с.

24. Логвиненко Т. О. Розвиток мовлення дошкільників у комунікативно-ігровій діяльності. Полтава, 2020. 140 с.

25. Людмила МАЦУК, Олександра КУЗЕНКО, Петро КУЗЕНКО. Вплив творів образотворчого мистецтва на розвиток зв'язного мовлення дітей старшого дошкільного віку. *Освітні обрії* №2(59),2024. С.64-67
https://ippo.if.ua/images/stories/Osvitjanske_slovo/obrii_2_24.pdf

26. Лях Т. В. Художньо-мовленнєва компетентність дошкільника. Полтава: ПНПУ, 2021. 124 с.

27. Мацук Л. Підготовка майбутніх педагогів до комунікативно-мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку // Науковий журнал : *Освітній простір України*. Випуск 6. 2015. С.63-68.
28. Мацук Л. О., Кузенко О. Й. Художньо-стильові особливості гумористичних творів для дітей старшого дошкільного віку //The 8 th International scientific and practical conference “Dynamics of the development of world science” (April 15-17, 2020) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2020. 999 p. С.554-565.
29. Мацук Л.О. Формування мовленнєвої культури майбутніх вихователів засобами ІКТ / Актуальні проблеми виховання, розвитку та навчання дітей передшкільного віку крізь призму освіти для сталого розвитку: матеріали Всеукраїнської (з міжнародною участю) науково-практичної конференції (Хмельницький, 24-25 вересня 2019 року) / за заг. редакцією Л.В. Зданевич, Н.М. Миськової, Л.С. Пісоцької, О.Д. Рейпольської. Хмельницький : ХГПА, 2019. С.104-107.

Основи природознавства з методикою

1. Баб'юк Т. Й. Основи природознавства з методикою у визначеннях, таблицях і схемах. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2015. 256 с.
2. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні Київ, 2021. 125с.
3. Дорошенко Т.М., Мацько В.В. Основи природознавства з методикою в схемах та таблицях: навч. посіб. Кременчук : ПП «Бітарт», 2019. 46 с.
4. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк; авт. кол.: Г.В. Беленька та ін. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 304 с.
5. Лисенко Н.В. Еко-око: дошкільник пізнає світ природи: навчально-методичний посібник. К.: Видавничий дім «Слово», 2015. 352 с.
6. Лисенко Н.В., Мацук Л.О., Лисенко О.М. Ознайомлення з природою довкілля з основами проєкологічної освіти дітей дошкільного віку Київ : Видавничий Дім «Слово», 2019. 348 с.

7. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від двох до семи років «Дитина» / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк ; наук. ред.: Г.В. Беленька та ін. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 352 с.
8. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / за заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. Київ: Українська академія дитинства, 2017. 80 с.
9. Українське дошкілля. Програма розвитку дитини дошкільного віку. Тернопіль: Мандрівець, 2017. 263с.

Додаткова

10. Беленька Г.В. Дошкільнятам про світ природи: Діти четвертого року життя (молодший дошкільний вік): навч.-метод. посіб. Київ: Генеза, 2018. 128 с.
11. Гібнер Т.В. Формування у дітей дошкільного віку природничих знань у процесі ознайомлення з рослинним світом на ділянці закладу дошкільної освіти. Біологічні дослідження. Житомир, 2020. С. 441-443.
12. Дошкільнятам про світ природи: Діти п'ятого року життя (середній дошкільний вік): навч.-метод. посіб. К. : Генеза, 2016. 98с.
13. Л.Мацук, О. Кузенко, П.Кузенко Використання пейзажного жанру у формуванні ціннісного ставлення до природи дітей дошкільного віку //Освітні обрії. Том 1 (60). 2025. С.53-57.
<https://journals.pnu.edu.ua/index.php/obrii/article/view/9544>
14. Мацук Л. О., Горова М. П. Досвід вищої школи США у сфері формування екологічної громадянськості студентів. Педагогічна Академія: наукові записки. 2025. Вип. 24. 2025. С.1-16 <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/1503>
15. Формування природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку. Навчально-методичний посібник для організації роботи з екологічного виховання в закладах дошкільної освіти / Н. М. Джура, М. Ю. Пристайко, І. В. Шкодин, Л. А. Хом'як. Львів, 2022. 60 с.

Інтернет-ресурси

16. Екологічна етика <http://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/770/1-15.pdf>
17. Мацук Л. Особливості формування ціннісного ставлення до природи у дітей дошкільного віку в умовах воєнного стану. *Теоретичні та методичні проблеми виховання дітей та молоді*, В.27 (2), 2023. С. 38-47. <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2023-27-2-38-47>
18. Lyudmyla Matsuk, Nadiya Lazarovych, Yaryna Kvasetska, Jolanta Pytlik Formation of Natural Ideas and Concepts of Senior Preschool Age Children by Means of Objects of the Corner of Nature //Current problems of harmonization of personality development in the modern educational space. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2021; P. 291-303 (pp. 487, illus., tabs., bibls.) https://www.wszia.opole.pl/wp-content/uploads/2020/05/11_2021.pdf.
19. Ознайомлення дітей з природним довкіллям : навч.-метод. посіб. Для студентів пед. вузів / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. Т.М. Дука. Умань : Візаві, 2020. 155 с. <http://surl.li/bgdlzm>.
20. Основи природознавства з методикою : метод. рек. для студентів першого (бакалавр.) рів. вищ. освіти спец. 012 Дошкільна освіта ОПП «Дошкільна освіта (Психологія в закладах дошкільної освіти)» / уклад.: Я.А. Танявська, І.Р. Перепелюк. Чернівці, 2023. 56 с. <http://surl.li/yvrafw>.

Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень

1. Базовий компонент дошкільної освіти (державний стандарт дошкільної освіти) : нова редакція / наук. кер. Т.О. Піроженко; авт. кол.: О.М. Байєр, О.К. Безсонова, Н.В. Гавриш та ін. Київ, 2021. 37 с. URL : [Базовий компонент дошкільної освіти в Україні | Міністерство освіти і науки України \(mon.gov.ua\)](https://mon.gov.ua)
2. Березовська Л. Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку : навчальний посібник. Івано-Франківськ : НАІР, 2022. 252 с.

3. Консультація для педагогів ЗДО. Поняття «предметно-просторове розвивальне середовище» та його моделювання в ЗДО: веб-сайт. URL: <https://vseosvita.ua/library/konsultacia-dla-pedagogiv-zdo-ponatta-predmetno-prostorove-rozvivalne-seredovise-ta-jogo-modeluvanna-v-zdo-198700.html>
4. Крутій К. Модель організації заняття з дітьми дошкільного віку. 2016. URL: <http://ukrdeti.com/model-organizaci%D1%97-zanyattya-z-ditmidoshkilnogo-viku/>
5. [Освітній проєкт «Афлатот» | Міністерство освіти і науки України \(mon.gov.ua\)](http://mon.gov.ua)
6. Патуга Т.І. Методика формування елементарних математичних уявлень у дошкільників: Навчально-методичний посібник. Львів, «Новий світ-2020», 2019. 298 с.
7. Програми розвитку дитини. URL : [Програми розвитку дітей | Міністерство освіти і науки України \(mon.gov.ua\)](http://mon.gov.ua)
8. Щербакова К.Й. Методика формування елементів математики у дітей дошкільного віку. Київ: видавництво Європейського університету, 2015. 392.
9. Чупахіна С., Захарасевич Н. Формування елементарних математичних уявлень у дітей: методичний аспект: *Навчально-методичний посібник*. Івано-Франківськ :Видавець Кушнірук Г. М., 2020. 104 с. ISBN 978-966-2343-93-9
10. Чупахіна С., Кирста Н., Захарасевич Н. Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі: особливості використання технології Lego. Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. 2022. Випуск. 37. С. 181-193 <http://dx.doi.org/10.30970/vpe.2022.37.11657>
11. Кузенко О., Марчій-Дмитраш Т., Захарасевич Н. Формування елементарних математичних уявлень вихованців ЗДО засобами народознавства в умовах інклюзивного освітнього простору. Освітні обрії. Том 60. № 2. 2025. https://ippo.if.ua/images/stories/Osvitjanske_slovo/obrii_25_1.pdf
12. Потапчук Т., Захарасевич Н. Вплив сім'ї та закладу дошкільної освіти на формування економічних уявлень у дітей дошкільного віку. «Наукові записки. Серія: Педагогічні науки». Кропивницький:

Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, 2025. Випуск 220. С. 58-62 DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.14.058

Теорія та методика фізичного виховання та валеологічної освіти

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція): наказ МОН України від 12.01.2021 № 33. Київ: МОН, 2021. 46 с. Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Вільчковський Е. С., Курок О. І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: підручник / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2019. 148 с. Режим доступу: <https://lib.idgu.edu.ua/gift-1709-2020/>
3. Гаращенко Л. В. Методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. Київ: КУБГ, 2018. 68 с. Режим доступу: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/26333/>
4. Гаращенко Л. В. Теорія і методика фізичного виховання та валеологічної освіти: робоча програма навчальної дисципліни Київ: КУБГ, 2016. 34 с. Режим доступу: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/19411/>
5. Грищенко О. О. Організація фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку засобом сучасних педагогічних технологій: кваліфікац. робота Кривий Ріг: КДПУ, 2024. 68 с. Режим доступу: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11239>
6. Захарасевич, Н. В., Кравець, Н. С., Клевака, Л. П. (2024). Роль фізичної активності у формуванні здорового способу життя дітей дошкільного віку. *Академічні візії*, (38). вилучено із <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1580> (<https://doi.org/10.5281/zenodo.14571345>)
7. Захарасевич Н.В., Спортивні ігри як головний чинник у розвитку рухових якостей дітей дошкільного віку. Актуальні питання гуманітарних наук.

- Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2025. Вип. 85. Том 1. С. 319-325
<https://doi.org/10.24919/2308-4863/85-1-48>
8. Зозуля К. В. Методичні рекомендації до навчального курсу «Теорія та методика фізичного виховання» / К. В. Зозуля. Харків: ХНПУ, 2022. 41 с. Режим доступу: <https://dspace.hnpu.edu.ua/items/659ef4ed-181a-4094-ac8c-8aa52a92e700>
 9. Кравець Н.С., Захарасевич Н.В. Сучасні підходи до організації фізкультурно-оздоровчої роботи в ЗДО. Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2025. Вип. 83. Том 2. С. 309-318
<https://doi.org/10.24919/2308-4863/83-2-46>
 10. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання: підручник. Київ: Олімпійська література, 2017. 392 с.
 11. Максимова О. О. Валеологічна освіта дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. Київ: Слово, 2018. 88 с.
 12. Пилипей Л. П. Основи фізичного виховання: навч.-метод. посіб. для самот. занять здобувачів. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2020. 102 с.
 13. Потапчук Т.В., Захарасевич Н.В., Кравець Н.С. Здоров'язбережувальні технології фізичного виховання дітей дошкільного віку: реалії та перспективи. Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»): журнал. 2025. № 1(47) 2025. С. 72-980
[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-1\(47\)-972-980](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-1(47)-972-980) <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/18989/19006>
 14. Потапчук, Т., Захарасевич, Н., & Кравець, Н. (2025). Рухова активність як основа фізичного вдосконалення та формування особистості дитини. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки, (218), 51-55. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2025-1-218-51-55>
 15. Соловей А. В. Теоретико-методичні основи фізичного виховання дітей дошкільного віку: лекц. курс / А. В. Соловей. Львів: ЛДУФК, 2018. 76 с. Режим доступу: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/15889>

Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва зображувальною діяльністю дітей

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний Стандарт дошкільної освіти) К.: Міністерство освіти і науки України, 2021. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
2. Бех І.Д., Танько Т.П. Конструювання та художня праця в дошкільному закладі: програма та методичні рекомендації. К.: Світич, 2017. 112 с.
3. Васильченко С.М. Нетрадиційні техніки образотворчого мистецтва та їх вплив на художньо-естетичний розвиток дітей дошкільного віку: методичний посібник. Хмельницький: Всеосвіта, 2024. 47 с.
4. Верещагіна О.В. Декоративно-прикладне мистецтво в дошкільному навчальному закладі: методичний посібник. Харків: Основа, 2019. 128 с.
5. Гончарук Т.А. Українська народна іграшка в художньому вихованні дошкільників: навчально-методичний посібник. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. 95 с.
6. Гришко Н.Є. Ліплення в дитячому садку: методичні рекомендації. Київ: Генеза, 2019. 80 с.
7. Іванченко В.А. Пластилінові чудеса: творчі заняття з ліплення для дошкільників. Харків: Ранок, 2020. 96 с.
8. Корніловська О.І. Методика навчання ліплення дітей дошкільного віку: навчальний посібник. Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. 24 с.
9. Кривоніс М.Л., Дроботій О.Л. Образотворча діяльність. Ранній вік: Посібник. Базовий компонент дошкільної освіти до всіх чинних програм. Нова редакція. Харків: «Ранок», 2017. 160 с.
10. Купрієнко В.В., Корінько І.О., Міхіна Н.М. Альбом майбутнього художника. 5-й рік життя. Тернопіль: Мандрівець, 2020. 32 с.
11. Лазарович Н.Б. Методичні рекомендації до дисципліни «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва зображувальною

- діяльністю». Навчально-методичне видання. Івано-Франківськ: Видавець Кушкір Г.М., 2020. 140 с.
12. Лисенко Н.В., Кирста Н.Р., Лазарович Н.Б. Педагогіка українського дошкілля: У 3 ч.: Навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Слово», 2016. Ч. 3.
13. Машовець М.А. Конструювання з природних матеріалів у дошкільному віці. Львів: Світ, 2019. 88 с.
14. Освітня програма для дітей від 2 до 7 років "Дитина" / За ред. Г.В. Беленької та ін. К.: Міністерство освіти і науки України, 2020. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
15. Пісоцький О.П., Пісоцька Л.М. Основи образотворчого мистецтва та образотворча діяльність у дошкільному віці: навч. посіб. для студентів спеціальності "Дошкільна освіта". 2-ге вид., доп. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 162 с.
16. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О.І. Білан; за заг. ред. О.В. Низковської. К.: Генеза, 2017. 256 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/Bilan_Programa_Ukrdoshkillja_2017.pdf
17. Тименко В.П. Петриківський первоцвіт: декоративне малювання для дошкільників. К.: Мистецтво, 2018. 64 с.
18. Федоренко Б.С. Розвиток творчих здібностей дошкільників засобами образотворчого мистецтва: монографія. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2016. 372 с.
19. Чорна К.М. Методика ознайомлення дітей з декоративно-ужитковим мистецтвом: навчально-методичний посібник. Львів: ЛНУ імені І. Франка, 2021. 99 с.
20. Яковлева Н.В. Альбом з аплікації, ліплення, конструювання. Для дитини 4-6-го року життя EduLnu. Харків: Ранок, 2018. 64 с. (серія "Талановиті пальчики")

Додаткова

21. Бабюк Т.Й., Каньоса Н.Г., Бабюк С.М. Формування Soft Skills в системі професійної підготовки педагога: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: К-ПНУ імені Івана Огієнка, 2023. 222 с.
22. Половіна О. Дитина у світі мистецтва. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) // Дошкільне виховання. 2021. №2. С. 3-8.
URL:
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/02/22/Dytyna%20u%20sviti%20mystetstva.pdf>
23. Пукас І.Л., Каньоса Н.Г., Бабюк Т.Й. Формування базових якостей особистості дитини дошкільного віку: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: К-ПНУ імені Івана Огієнка, 2023. 131 с.
24. Програма розвитку дитини дошкільного віку "Я у Світі" – нова редакція / За ред. О.Л. Кононко та ін. К.: Світич, 2021. URL:
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
25. Рібцун О.Г., Рібцун Ю.В. Іграшки з природного матеріалу. Талановиті пальчики. Навчальне видання. Київ: Літера ЛТД, 2015. 31 с.
26. Рібцун О.Г., Рібцун Ю.В. Малювання крок за кроком. Талановиті пальчики. Навчальне видання. Київ: Літера ЛТД, 2015. 35 с.
27. Рібцун О.Г., Рібцун Ю.В. Пластилін. Талановиті пальчики. Навчальне видання. Київ: Літера ЛТД, 2015. 34 с.
28. Рібцун О.Г., Рібцун Ю.В. Пластилінові фантазії. Талановиті пальчики. Навчальне видання. Київ: Літера ЛТД, 2015. 32 с.
29. Шевчук А. Мистецька освіта дітей. Традиції та інновації в оновленому БКДО // Дошкільне виховання. №4. 2021. С. 20-23.
30. Шульга Л.В. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку засобами арт-педагогіки: навчально-методичний посібник. Запоріжжя: ЗНУ, 2018. 156 с.

Методика проведення занять з народознавства

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти). Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Білан О. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / за заг. ред. О. Низьковської. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 256 с.
3. Дитина: освітня програма для дітей від двох до семи років / автор. колектив; наук. керівник В. Огнев'юк. К., 2016. 304 с.
4. Дроботій О., Кривоніс М. Патріотичне виховання в ДНЗ. К.: Ранок, 2017. 192 с.
5. Марчій-Дмитраш Т., Тринок В. Сучасні підходи до використання українських народних традицій у патріотичному вихованні дітей дошкільного віку. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)*. 2022. № 6 (11). 510 с. С. 264-277. <http://194.44.152.155:8080/handle/123456789/13023>
6. Морозенко М. Наші звичаї та традиції. К.: ІРІО, 2023. 208 с.
7. Народознавство. Творча майстерня народних митців / уклад. Л. Яковенко. Х. : Видавництво «Ранок», 2016. 16 арк. у папці.
8. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку [Н. В. Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю. Хартман, А. С. Шевчук] / за заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. К. : Українська академія дитинства, 2017. 80 с.
9. Marchii-Dmytrash T., Boryn G. Peculiarities of future educators' training for the forming of the fundamentals of national consciousness in children of older preschool age. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. Pedagogy*, 10 (1) (2023), 187-196. [Vol. 10 No. 1 \(2023\) | Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University](#)

<https://journals.pnu.edu.ua/index.php/jpnu/article/view/6732/7028>

10. Marchii-Dmytrash T., Boryn G. Professional training of future educators for the usage of ethnological-aesthetic means in work with children of senior preschool age. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. Pedagogy*, 9 (1) (2022), 123-130. doi: 10.15330/jpnu.9.1.123-130.

<https://journals.pnu.edu.ua/index.php/jpnu/article/view/6176>

11. Marchii-Dmytrash T. Organizing of educational space of institutions of preschool education: subject and ethnological environment. *Moderní aspekty vědy: XX. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2022. str. 624. S. 102-127.*

<http://perspectives.pp.ua/public/site/mono/monography-20.pdf>

12. Matishak M.V., Marchii-Dmytrash T. M. Psychological and pedagogical conditions of future educators' training for the national-patriotic education of preschool age children. *Наука і техніка сьогодні (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки»)*. 2022. № 7(7). 270 с. С. 98-112. [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-7\(7\)-98-112](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-7(7)-98-112)

Додаткова

13. Каплуновська О., Кичата І., Палець Ю. «Україна – моя Батьківщина». Парціальна програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку / за наук. ред. О. Д. Рейпольської. Тернопіль: Мандрівець, 2016. 72 с.

14. Лаврик О. Україна. Все, що робить нас українцями. Х. : Віват, 2015. 256 с.

Інтернет-ресурси:

Програми розвитку дітей. Міністерство освіти та науки України. URL : <https://mon.gov.ua/osvita-2/doshkilna-osvita-2/programi-rozvitku-ditey>